Euroopa Parlament
2024-2029

Eelarvekontrollikomisjon

2024/2051(INI)

24.3.2025

ARVAMUS

Esitaja: eelarvekontrollikomisjon

Saaja: eelarvekomisjon

liidu uuendatud pikaajalise eelarve kohta muutuvas maailmas
(2024/2051(INI))

Arvamuse raportöör: Dirk Gotink

PA_NonLeg

MUUDATUSETTEPANEKUD

Eelarvekontrollikomisjon esitab eelarvekomisjonile kui vastutavale komisjonile järgmised muudatusettepanekud:

Muudatusettepanek 1

Resolutsiooni ettepanek
Volitus 19 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	– võttes arvesse eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetlust ja ELi eelarve täitmise kohta koostatud Euroopa Kontrollikoja aastaaruannetes toodud järeldusi,

Muudatusettepanek 2

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus E

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
E. arvestades, et liidu eelarve***, mida toetab NGEU,*** on aidanud leevendada COVID-19 kriisi majanduslikku ja sotsiaalset mõju ning reageerida Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja mõjule; arvestades, et liidu eelarve on ***suuruse,*** struktuuri ja reeglite poolest endiselt ebapiisav, et täita täielikult oma ülesandeid muutuvate kuluvajadustega kohanemisel, šokkidega tegelemisel ja kriisidele reageerimisel ning solidaarsuse põhimõtte praktilisel rakendamisel;	E. arvestades, et liidu eelarve on aidanud leevendada COVID-19 kriisi majanduslikku ja sotsiaalset mõju ning reageerida Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja mõjule; arvestades, et liidu eelarve on struktuuri ja reeglite poolest endiselt ebapiisav, et täita täielikult oma ülesandeid muutuvate kuluvajadustega kohanemisel, šokkidega tegelemisel ja kriisidele reageerimisel ning solidaarsuse põhimõtte praktilisel rakendamisel;

Muudatusettepanek 3

Resolutsiooni ettepanek
Põhjendus H a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*

Ha. arvestades, et Euroopa Kontrollikoda jõudis oma 2023. aasta aruandes[1a] järeldusele, et ELi kulutuste veamäär on tõusnud 5,6 %-le üldeelarve mahust, ning hoiatas, et Euroopa võla suurenemine avaldab ELi eelarvele üha kasvavat survet;

[1a] Euroopa Kontrollikoja aastaaruanne eelarveaasta 2023 kohta.

Muudatusettepanek 4

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 3

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
3. rõhutab, et 2027. aasta järgne mitmeaastane finantsraamistik peab ka olema lihtsam ja läbipaistvam ning ***seda*** tuleb kaitsta õigusriigi põhimõtete ja liidu ***väärtuste väärkasutamise***, ***pettuse*** ja ***rikkumise eest***;	3. rõhutab, et 2027. aasta järgne mitmeaastane finantsraamistik peab ka olema lihtsam ja ***demokraatlikum ja*** läbipaistvam ning ***selle vahendid peavad olema kättesaadavamad ning selleks tuleb suurendada tõhusust ja aruandekohustust menetluste lihtsustamise ja ühtlustamisega, ka*** tuleb ***eelarvet paremini*** kaitsta ***korruptsiooni, väärkasutamise, pettuse ja huvide konfliktide eest, võimaldades koheste meetmete võtmist*** õigusriigi põhimõtete ja liidu ***põhiväärtuste rikkumise juhtumite korral; rõhutab, kui oluline on kaitsta liidu finantshuve; toonitab, et lihtsustamine ei tohiks vähendada läbipaistvust ja peaks eelkõige tooma kasu lõplikele toetusesaajatele ja tegema taotlusmenetlused kättesaadavamaks;***

Muudatusettepanek 5

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 3 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	3a. toonitab ELi pettustevastase

võitluse struktuuri tähtsust 2027. aasta järgses mitmeaastases finantsraamistikus ja olulist rolli, mida mängivad ELi institutsioonid, organid ja asutused (Euroopa Kontrollikoda, Eurojust, Europol, Euroopa Prokuratuur (EPPO) ja Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF); nõuab nende asutuste piisavat rahastamist ja julgustab neid tihendama koostööd, eelkõige teabevahetust ELi rahaliste vahenditega seotud kuritegevuse ja pettuse kohta ning üksteise andmetele juurdepääsu võimaldamisel; tuletab meelde, kui oluline on koordineerimine ja tõhustatud koostöö liikmesriikide kohtu- ja politseisüsteemidega, et võidelda mõjusamalt pettuste, kuritarvituste ja organiseeritud kuritegevuse vastu; rõhutab, et EPPOs osalemine peab olema kohustuslik liikmesriikidele, kes saavad ELi vahendeid 2027. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku ajal, välja arvatud juhul, kui liikmesriigil on põhiseaduslik loobumisvõimalus; nõuab koostoimevõimaluste uurimist liidu pettustevastases struktuuris ja selle võimalikku konsolideerimist; rõhutab, et senisel pettustevastase võitluse struktuuril on vajakajäämisi, nagu killustatus ja lõimitud juhtimisraamistiku puudumine, kattuvad pädevused, ebapiisavad vahendid ja ebausaldusväärsed andmed, mis võivad viia ELi rahalisi vahendeid kahjustavate pettuste alahindamiseni; kutsub seetõttu komisjoni üles i) looma kõigi pettustevastases võitluses osalejate koordineerimiseks ühise juhtimisraamistiku, ii) kasutama kättesaadava teabe konsolideerimiseks ühtset aruandlussüsteemi, iii) edendama digitaalsete vahendite laialdasemat kasutamist, et parandada andmete kogumist, vahetamist ja analüüsi, ning iv) suurendama finants- ja inimressursse, et tagada pettustevastase võitlusega tegelevate asutuste tulemuslikkus;

Muudatusettepanek 6

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 4

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
4. rõhutab, et lihtsam ja paindlikum mitmeaastane finantsraamistik eeldab tugevamat parlamentaarset vastutust;	4. rõhutab, et lihtsam ja paindlikum mitmeaastane finantsraamistik eeldab ***suuremat läbipaistvust ning*** tugevamat parlamentaarset ***kontrolli ja*** vastutust; ***tuletab meelde, et ELi kodanikud peavad saama olla kindlad, et ELi eelarve täitmise eest vastutajad annavad neile teavet selle kohta, kuidas rahalisi vahendeid on kasutatud ja millised eesmärgid on saavutatud; tuletab meelde, et läbipaistvus on oluline kodanike usalduse hoidmiseks ning pettused ja rahaliste vahendite väärkasutamine mõjutavad usalduse hoidmist äärmiselt halvasti; kutsub komisjoni üles kehtestama kõigi 2027. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku rahastamisvahendite osas tugevad pettusevastased mehhanismid, millega tagatakse ELi eelarve kaitse; soovitab liikuda avalikult juurdepääsetava andmebaasi suunas, mis sisaldab reaalajas teavet ELi eelarveeraldiste ja kulutuste tulemuste kohta;***

Muudatusettepanek 7

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 6

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
6. on veendunud, et konkurentsivõime suurendamine, majanduse CO_2 heite vähendamine ja liidu innovatsioonisuutlikkuse suurendamine on 2027. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku kesksed prioriteedid ning pikaajalise, kestliku ja kaasava majanduskasvu ning vastupidavama ***majandus*** ja ühiskonna tagamiseks	6. on veendunud, et konkurentsivõime suurendamine ***ja Euroopa julgeoleku tugevdamine***, majanduse CO_2 heite vähendamine ja liidu innovatsioonisuutlikkuse suurendamine on 2027. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku kesksed prioriteedid ning pikaajalise, kestliku ja kaasava majanduskasvu ning vastupidavama

hädavajalikud;	***majanduse*** ja ühiskonna tagamiseks hädavajalikud;

Muudatusettepanek 8

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 8

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
8. juhib tähelepanu sellele, et Draghi hinnangul on aastatel 2025–2030 innovatsiooni ja taristuga seotud investeeringute puudujääk 750–800 miljardit eurot aastas; rõhutab, et kuigi seda puudujääki ei ole võimalik katta üksnes liidu eelarvest, ***peab viimane etendama olulist rolli***;	8. juhib tähelepanu sellele, et Draghi hinnangul on aastatel 2025–2030 innovatsiooni ja taristuga seotud investeeringute puudujääk 750–800 miljardit eurot aastas; rõhutab, et kuigi seda puudujääki ei ole võimalik katta üksnes liidu eelarvest, ***peaks see siiski võimalikult suures ulatuses toetama ELi konkurentsivõimet***;

Muudatusettepanek 9

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 9

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
9. rõhutab, et liidu eelarvet tuleb hoolikalt kooskõlastada riiklike kulutustega ja kavandada nii, et selle abil oleks võimalik vähendada riske, mobiliseerida ja võimendada erainvesteeringuid, võimaldades idufirmadel ja VKEdel lihtsamalt rahalistele vahenditele juurde pääseda; nõuab seetõttu, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tugevdataks märkimisväärselt selliseid programme nagu InvestEU, mis tagavad täiendavuse ja järgivad turupõhist, nõudlusel põhinevat lähenemisviisi***; on seisukohal, et eelarvelised tagatised kujutavad endast vahendite tõhusat kasutamist, ja nõuab*** nende ***lihtsustamist***;	9. ***nõuab, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus kehtestataks tugevad kaitsemeetmed korruptsiooni ennetamiseks ja läbipaistvuse tagamiseks;*** rõhutab, et liidu eelarvet tuleb hoolikalt kooskõlastada riiklike kulutustega ja kavandada nii, et selle abil oleks võimalik vähendada riske, mobiliseerida ja võimendada erainvesteeringuid, võimaldades idufirmadel***, kasvufirmadel*** ja VKEdel lihtsamalt rahalistele vahenditele juurde pääseda; nõuab seetõttu, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tugevdataks märkimisväärselt selliseid programme nagu InvestEU, mis tagavad täiendavuse ja järgivad turupõhist, nõudlusel põhinevat lähenemisviisi***, ning viidaks need kooskõlla liidu prioriteetide ja väljaselgitatud probleemide ulatusega ning et*** nende ***programmide puhul***

	lubataks innovatsiooni soodustamiseks kasutada vähem riskikartlikku tegutsemisviisi; on seisukohal, et eelarvelised tagatised kujutavad endast vahendite tõhusat kasutamist***, kui nendega kaasnevad mõjusad korruptsioonivastased meetmed,*** ja nõuab nende lihtsustamist;

Muudatusettepanek 10

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 10

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
10. nõuab tungivalt, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tehtaks rohkem, et maksimeerida Euroopa Investeerimispanga grupi rolli potentsiaali (koos teiste rahvusvaheliste ja riiklike finantsasutustega) laenude andmisel sellistes strateegilistes poliitikavaldkondades nagu kliimameetmed ning viimasel ajal ka kahesuguse kasutusega kaitseprojektid;	10. nõuab tungivalt, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tehtaks rohkem, et maksimeerida Euroopa Investeerimispanga grupi rolli potentsiaali (koos teiste rahvusvaheliste ja riiklike finantsasutustega) laenude andmisel ***ja nõustamisteenuste osutamisel*** sellistes strateegilistes poliitikavaldkondades nagu kliimameetmed ning viimasel ajal ka kahesuguse kasutusega kaitseprojektid;

Muudatusettepanek 11

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 16

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
16. rõhutab, et teiste suurte ülemaailmsete osalejatega konkureerimiseks peab Euroopa majandus muutuma konkurentsivõimelisemaks ja vastupidavamaks ka pakkumispoolel, suurendades tõhustatud tööstuspoliitika kaudu investeeringuid liidu avatud strateegilisse autonoomiasse ning keskendudes strateegilistele sektoritele ja elutähtsatele tehnoloogiatele, et vähendada sõltuvust kolmandatest riikidest;	16. rõhutab, et teiste suurte ülemaailmsete osalejatega konkureerimiseks peab Euroopa majandus muutuma konkurentsivõimelisemaks ja vastupidavamaks ka pakkumispoolel, suurendades tõhustatud***, sihipärase ja kooskõlastatud*** tööstuspoliitika kaudu investeeringuid liidu avatud strateegilisse autonoomiasse ning keskendudes strateegilistele sektoritele ja elutähtsatele tehnoloogiatele, et vähendada sõltuvust kolmandatest riikidest;

Muudatusettepanek 12

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 17

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
17. rõhutab, et toiduga kindlustatus on strateegilise autonoomia oluline osa ning et järgmine mitmeaastane finantsraamistik peab jätkuvalt toetama liidu põllumajandus- ja kalandussektorit, sealhulgas noori ja väikepõllumajandus- ja -kalandusettevõtjaid ning aitama neil sektoritel paremini kaitsta kliimat ja elurikkust; ***rõhutab*** ühise põllumajanduspoliitika olulist rolli tootlikkuse suurendamisel tehnilise progressi kaudu, põllumajandustootjatele rahuldava elatustaseme kindlustamisel ja toiduga kindlustatuse tagamisel; nõuab ühise põllumajanduspoliitika ***piisavat rahastamist*** järgmises mitmeaastases finantsraamistikus;	17. rõhutab, et toiduga kindlustatus on strateegilise autonoomia oluline osa ning et järgmine mitmeaastane finantsraamistik peab jätkuvalt toetama liidu põllumajandus- ja kalandussektorit, sealhulgas noori ja väikepõllumajandus- ja -kalandusettevõtjaid ning aitama neil sektoritel paremini kaitsta kliimat ja elurikkust; ***märgib*** ühise põllumajanduspoliitika olulist rolli tootlikkuse suurendamisel tehnilise progressi kaudu, põllumajandustootjatele rahuldava elatustaseme kindlustamisel ja toiduga kindlustatuse tagamisel; nõuab ***ühtlaselt jagatud, läbipaistvate, jälgitavate ja sihtotstarbeliste*** ühise põllumajanduspoliitika ***investeeringute tegemist*** järgmises mitmeaastases finantsraamistikus;

Muudatusettepanek 13

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 18

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
18. tuletab meelde, et sotsiaalne, majanduslik ja territoriaalne ühtekuuluvus on Euroopa integratsiooni nurgakivi ning väga oluline tegur liidu ühtekuuluvuse ja ühtse turu süvendamiseks; rõhutab, et ajakohastatud ühtekuuluvuspoliitika peab järgima detsentraliseeritud, kohapõhise ja mitmetasandilise halduse mudelit ning võtma aluseks jagatud eelarve täitmise ja partnerluse põhimõtted, kaasates täielikult kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi;	18. tuletab meelde, et sotsiaalne, majanduslik ja territoriaalne ühtekuuluvus on Euroopa integratsiooni nurgakivi ning väga oluline tegur liidu ühtekuuluvuse ja ühtse turu süvendamiseks***, millel on ühtse turu ja konkurentsivõime 2025. aasta aruande kohaselt endiselt kasutamata potentsiaali***; rõhutab, et ajakohastatud ühtekuuluvuspoliitika peab järgima detsentraliseeritud, kohapõhise ja mitmetasandilise halduse mudelit ning võtma aluseks jagatud eelarve täitmise ja partnerluse põhimõtted, kaasates täielikult kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi

	ning muid asjaomaseid sidusrühmi; on seisukohal, et nende aktiivne osalemine tagab mõjusa järelevalve ning aitab tugevdada korruptsiooni ja rahaliste vahendite väärkasutamise vastaseid kaitsemeetmeid, tugevdades seeläbi läbipaistvust, vastutust ja liidu finantshuvide kaitset; tuletab meelde, kui oluline on tegeleda ühtekuuluvusfondide madala kasutusmääraga, ning nõuab sihipärasemat lähenemisviisi kohalikele ja piirkondlikele majanduslikele vajadustele, sealhulgas teadusuuringute ja innovatsiooni aruka spetsialiseerumise strateegiate väljatöötamise kaudu;

Muudatusettepanek 14

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 22

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
22. ***tuletab meelde***, et liit on võtnud kohustuse saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus, mis nõuab majanduse süsinikuheite vähendamist puhaste tehnoloogiate kasutuselevõtu, parema energia- ja transporditaristu ning energiatõhusamate eluasemete kaudu; märgib, et komisjoni hinnangul on selleks, et saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus, vaja täiendavaid investeeringuid 1,5 % SKPst aastas (võrreldes aastatega 2011–2020)***, ning et kuigi liidu eelarve üksi ei suuda seda puudujääki katta*, *peab ta jääma eluliselt tähtsaks panustajaks***;	22. ***märgib***, et liit on võtnud kohustuse saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus, mis nõuab majanduse süsinikuheite vähendamist puhaste tehnoloogiate kasutuselevõtu, parema energia- ja transporditaristu ning energiatõhusamate eluasemete kaudu; märgib, et komisjoni hinnangul on selleks, et saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus, vaja täiendavaid investeeringuid 1,5 % SKPst aastas (võrreldes aastatega 2011–2020)***; märgib tulemusnäitajate väärtust kliimaneutraalsuse saavutamisel*, *et jälgida ELi poliitika ja investeeringute rakendamist***;

Muudatusettepanek 15

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 25

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*

25. tuletab meelde, et julgeolek on liidu jõukuse ja sotsiaalse mudeli alus ning ***et*** järgmises mitmeaastases finantsraamistikus ***tuleb oluliselt rohkem investeerida***, ***et kaitsta liitu arvukate ohtude eest***, millega ***see*** silmitsi seisab;	25. tuletab meelde, et julgeolek on liidu jõukuse ja sotsiaalse mudeli alus ning ***seda tuleb*** järgmises mitmeaastases finantsraamistikus ***lugeda ülimalt prioriteetseks***, ***võttes arvesse arvukaid ohte***, millega ***EL*** silmitsi seisab***, nagu geopoliitilised konfliktid, hübriid- ja küberohud ning autoritaarsed režiimid, mis õõnestavad vabadust, demokraatiat ja muid Euroopa põhiväärtusi***;

Muudatusettepanek 16

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 27

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
27. juhib tähelepanu sellele, et Euroopa Liit on etendanud olulist rolli püsiva rahu saavutamisel oma territooriumil ning peab samas vaimus jätkama, kohandades oma tegevust vahetus naabruses toimuva sõja tegelikkusega ning vajadusega oluliselt suurendada oma kaitsevõimet ja -valmidust, mis ületab tunduvalt praeguste assigneeringute piire;	27. juhib tähelepanu sellele, et Euroopa Liit on etendanud olulist rolli püsiva rahu saavutamisel oma territooriumil ning peab samas vaimus jätkama, kohandades ***koheselt*** oma tegevust vahetus naabruses toimuva sõja tegelikkusega ning vajadusega oluliselt suurendada oma kaitsevõimet ja -valmidust, mis ületab tunduvalt praeguste assigneeringute piire;

Muudatusettepanek 17

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 28

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
28. märgib, et komisjoni presidendi sõnul ulatub kaitsekulutuste puudujääk järgmisel kümnendil praeguse seisuga 500 miljardi euroni; ***rõhutab***, et liidu eelarve üksi ei suuda puudujääki täita, ***kuid tal tuleb selles etendada olulist rolli***;	***28.*** märgib, et komisjoni presidendi sõnul ulatub kaitsekulutuste puudujääk järgmisel kümnendil praeguse seisuga 500 miljardi euroni; ***märgib***, et liidu eelarve üksi ei suuda puudujääki täita, ***kuigi kaitse- ja julgeolekukulutused on ELi prioriteet, ka strateegilise autonoomia seisukohast; kutsub komisjoni üles uurima, kuidas võimaldada erainvesteeringutel ja kapitalivoogudel ning avaliku ja erasektori partnerlustel täita kulutuste puudujääk ning tagada kõrged***

	läbipaistvus-, eetika- ja vastutusstandardid;

Muudatusettepanek 18

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 30

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
30. ***juhib tähelepanu sellele***, kui oluline on eelarves toetada sõjaväelist liikuvust, millega ajakohastatakse kahesuguse kasutusega (nii tsiviil- kui ka sõjaline eesmärk) taristut ning aidatakse seeläbi kaasa liidu kaitsevõimele;	30. ***kordab***, kui oluline on eelarves toetada ***NATO raamistikus koordineeritult*** sõjaväelist liikuvust, millega ajakohastatakse kahesuguse kasutusega (nii tsiviil- kui ka sõjaline eesmärk) taristut ning aidatakse seeläbi kaasa liidu kaitsevõimele;

Muudatusettepanek 19

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 33

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
33. rõhutab, et tänu tehnoloogia arengule on pahatahtlikel ja oportunistlikel välisosalejatel muutunud lihtsamaks levitada desinformatsiooni, sekkuda valimistesse ja panna toime küberründeid, millega kahjustatakse liidu huve; rõhutab, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tuleb investeerida küberturvalisuse suurendamisse; juhib sellega seoses tähelepanu digi- ja meediapädevuse ning kriitilise mõtlemise tähtsusele ning vajadusele jätkata liidu eelarvetoetust nende valdkondade algatustele;	33. rõhutab, et tänu tehnoloogia arengule on pahatahtlikel ja oportunistlikel välisosalejatel muutunud lihtsamaks levitada desinformatsiooni, sekkuda valimistesse ja panna toime küberründeid, millega kahjustatakse liidu huve; rõhutab, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tuleb investeerida küberturvalisuse suurendamisse; juhib sellega seoses tähelepanu digi- ja meediapädevuse ning kriitilise mõtlemise tähtsusele ning vajadusele jätkata liidu eelarvetoetust nende valdkondade algatustele; ***rõhutab ka vajadust investeerida üldsuse harimisse, et nad suudaksid tuvastada küberohte ja orienteeruda desinformatsiooni keskkonnas tänapäeva maailmas;***

Muudatusettepanek 20

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 38

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
38. toonitab, et eelarve peab aitama hoida liidu rolli maailma suurima arenguabi ja kliimameetmete rahastajana kooskõlas liidu ülemaailmselt võetud kohustuste ja sõlmitud kokkulepetega; rõhutab, et eelarve peab jätkuvalt toetama jõupingutusi, mida liit teeb selleks, et kaitsta reeglitel põhinevat rahvusvahelist korda, demokraatiat, mitmepoolsust, inimõigusi ja põhiväärtusi;	38. toonitab, et eelarve peab aitama hoida liidu rolli maailma suurima arenguabi ja kliimameetmete rahastajana kooskõlas liidu ülemaailmselt võetud kohustuste ja sõlmitud kokkulepetega; rõhutab, et eelarve peab jätkuvalt toetama jõupingutusi, mida liit teeb selleks, et kaitsta reeglitel põhinevat rahvusvahelist korda, demokraatiat, mitmepoolsust, inimõigusi ja põhiväärtusi; ***rõhutab vajadust parandada selle valdkonna investeeringute ja poliitika järelevalvet ja aruandlust;***

Muudatusettepanek 21

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 43

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
43. rõhutab, et rahaline toetus peab sõltuma reformide elluviimisest ja liidu väärtuste järgimisest; rõhutab sellega seoses vajadust tugeva juhtimismudeli järele, mis tagaks parlamentaarse aruandekohustuse, järelevalve ja kontrolli;	43. rõhutab, et rahaline toetus peab sõltuma reformide elluviimisest ja liidu väärtuste järgimisest***, samuti mõjusate meetmete võtmisest liidu finantshuvide kaitseks; tuletab meelde Euroopa Kontrollikoja soovitusi määratleda eelnevalt selged strateegilised eesmärgid õigusriigi meetmete kohta iga laienemisprotsessis osaleva riigi jaoks ning nõuda ühinemiseelse toetuse üksikasjalike väljundite ja tulemuste kasutuselevõttu koos selge metoodikaga maksete kohta otsuste tegemiseks; kutsub komisjoni üles kehtestama rangemad sätted, mis annavad ELi institutsioonidele suurema suutlikkuse kontrollida ELi rahaliste vahendite kasutamist kandidaatriikidega sõlmitavates finantslepingutes***; rõhutab sellega seoses vajadust tugeva juhtimismudeli järele, mis

	tagaks parlamentaarse aruandekohustuse, järelevalve ja kontrolli***, eelkõige tugeva ja toimiva pettusevastase struktuuri***;

Muudatusettepanek 22

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 44

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
44. toonitab, et Ukrainale antav ühinemiseelne toetus peab olema ***eraldatud rahalisest abist***, mida antakse ülesehitamiseks ja sõjajärgseks taastumiseks, mille puhul on vajadused palju suuremad ja nõuavad kooskõlastatud rahvusvahelisi jõupingutusi, kus liidu eelarve kaudu antav toetus peaks moodustama olulise osa;	44. toonitab, et Ukrainale antav ühinemiseelne toetus peab olema ***lisanduv rahalisele abile***, mida antakse ülesehitamiseks ja sõjajärgseks taastumiseks, mille puhul on vajadused palju suuremad ja nõuavad kooskõlastatud rahvusvahelisi jõupingutusi, kus liidu eelarve kaudu antav toetus peaks moodustama olulise osa;

Muudatusettepanek 23

Resolutsiooni ettepanek
Alapealkiri 6

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Põhiõigused, ***liidu väärtused*** ja ***õigusriik***	Põhiõigused, ***õigusriik*** ja ***muud liidu väärtused***

Muudatusettepanek 24

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 46

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
46. rõhutab liidu eelarve tähtsust demokraatia ja liidu väärtuste edendamisel ja kaitsmisel, liidu ühise kultuuripärandi ja Euroopa integratsiooni edendamisel, kodanike kaasamise ja noorte osaluse suurendamisel ning põhiõiguste hartas sätestatud põhiõiguste ja õigusriigi edendamisel; juhib tähelepanu sellele, kui	46. rõhutab liidu eelarve tähtsust demokraatia ja ***Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 nimetatud*** liidu väärtuste edendamisel ja kaitsmisel, liidu ühise kultuuripärandi ja Euroopa integratsiooni edendamisel, kodanike kaasamise ja noorte osaluse suurendamisel ning põhiõiguste hartas sätestatud põhiõiguste ja õigusriigi

tähtis on kohtusüsteemi sõltumatus, riiklike institutsioonide usaldusväärne toimimine, ***kodanikuühiskonna toetamine*** ja oligarhia kaotamine;

edendamisel***, tagades ühtlasi liidu finantshuvide kaitse korruptsioonivastaste meetmete ja läbipaistva finantsjuhtimise kaudu***; juhib tähelepanu sellele, kui tähtis on kohtusüsteemi***, sealhulgas prokuratuuri*** sõltumatus, ***Euroopa,*** riiklike ***ja piirkondlike*** institutsioonide usaldusväärne toimimine, ***sealhulgas vaba, sõltumatu ja pluralistlik meedia ning pluralistlik ja elujõuline kodanikuühiskond*** ja oligarhia kaotamine; ***rõhutab vajadust tugevate korruptsioonivastaste meetmete järele, mis oleks 2027. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku keskne tugisammas; nõuab tungivalt Euroopa Parlamendi täielikku kaasamist protsessi, sealhulgas õigust pääseda juurde asjakohastele dokumentidele, et tagada läbipaistvus ja vastutus kogu menetluse jooksul;***

Muudatusettepanek 25

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 48

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
48. toob esile, kui tähtsad on praeguse mitmeaastase finantsraamistiku raames tugevad seosed õigusriigi põhimõtte austamise ja ELi rahalistele vahenditele juurdepääsu vahel; on veendunud, et liidu finantshuvide kaitse sõltub õigusriigi põhimõtte austamisest riiklikul tasandil; väljendab eelkõige heameelt õigusriigi tingimuslikkuse määruse positiivse mõju üle liidu finantshuvide kaitsmisele õigusriigi põhimõtte süsteemsete ja püsivate rikkumiste korral; kutsub komisjoni ja nõukogu üles kohaldama määrust rangelt, järjepidevalt ja põhjendamatu viivituseta iga kord, kui see on vajalik; rõhutab, et õigusriigi põhimõtte rikkumise korral tehtavad otsused liidu rahastamise peatamise või vähendamise kohta peavad põhinema objektiivsetel kriteeriumidel ***ega tohi juhinduda***	48. ***on seisukohal, et õigusriigi põhimõtte ja muude liidu väärtuste järgimine on ELi finantshuvide kaitse seisukohalt olulise tähtsusega ja seega ELi rahalistele vahenditele juurdepääsu eeltingimus;*** toob esile, kui tähtsad on praeguse mitmeaastase finantsraamistiku raames tugevad seosed õigusriigi põhimõtte austamise ja ELi rahalistele vahenditele juurdepääsu vahel; on veendunud, et liidu finantshuvide kaitse sõltub õigusriigi põhimõtte austamisest riiklikul tasandil; väljendab eelkõige heameelt õigusriigi tingimuslikkuse määruse positiivse mõju üle liidu finantshuvide kaitsmisele õigusriigi põhimõtte süsteemsete ja püsivate rikkumiste korral; kutsub komisjoni ja nõukogu üles kohaldama määrust rangelt, järjepidevalt ja põhjendamatu viivituseta

muudest kaalutlustest või olla läbirääkimiste tulemus;	iga kord, kui see on vajalik; rõhutab, et õigusriigi põhimõtte rikkumise korral tehtavad otsused liidu rahastamise peatamise või vähendamise kohta peavad põhinema objektiivsetel ***ja diskrimineerimist välistavatel*** kriteeriumidel***, tagades sellega, et seda mehhanismi ei kasutata poliitilise vahendina ja selle suhtes ei kohaldata liidu otsuseid mõjutada soovivate valitsuste väljapressimistaktikat; nõuab paremat menetlusraamistikku, mis tagab objektiivsuse, läbipaistvuse, järjepidevuse ja lõplike abisaajate kaitse; nõuab tungivalt Euroopa Parlamendi täielikku kaasamist protsessi, sealhulgas õigust pääseda juurde asjakohastele dokumentidele, et tagada läbipaistvus ja vastutus kogu menetluse jooksul; tunnistab, et riikide valitsused on hakanud õigusriigi põhimõtet uut moodi rikkuma ning kutsub komisjoni üles nende uute probleemidega tegelema ja lisama õigusriigi põhimõtte hindamisse igas liikmesriigis hinnangu ühtse turu normidele vastavuse kohta ning looma tingimuslikkuse mehhanismi, kui riiklikul tasandil toimuvad struktuursed ja püsivad rikkumised, millel on kahjulik mõju ELi finantshuvide kaitsele; on seisukohal, et eeltingimused ja nende täitmise pidev jälgimine on ELi finantshuvide kaitsmisel keskse tähtsusega***;

Muudatusettepanek 26

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 49

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
49. juhib tähelepanu vajadusele luua ***tugev*** seos õigusriigi põhimõtte ja 2027. aasta järgse liidu eelarve vahel ning väljendab heameelt komisjoni kavatsuse üle tõhustada seoseid õigusriigi olukorda käsitlevas aastaaruandes esitatud soovituste ja eelarve kaudu rahalistele vahenditele	49. juhib tähelepanu vajadusele luua ***tugevam*** seos õigusriigi põhimõtte ja ***teiste liidu väärtuste ning*** 2027. aasta järgse liidu eelarve vahel ning väljendab heameelt komisjoni kavatsuse üle tõhustada seoseid õigusriigi olukorda käsitlevas aastaaruandes esitatud soovituste ja eelarve

juurdepääsu vahel; kutsub komisjoni üles kirjeldama õigusriigi olukorda käsitlevas aastaaruandes alates 2025. aastast, mil määral võivad õigusriigi süsteemides tuvastatud puudused kujutada endast ohtu liidu eelarvele; väljendab lisaks heameelt seose üle liidu väärtuste austamise ja eelarve täitmise vahel ning kutsub komisjoni üles aktiivselt jälgima, kuidas liikmesriigid seda põhimõtet järgivad;	kaudu rahalistele vahenditele juurdepääsu vahel; kutsub komisjoni üles kirjeldama õigusriigi olukorda käsitlevas aastaaruandes alates 2025. aastast, mil määral võivad õigusriigi süsteemides tuvastatud puudused kujutada endast ohtu liidu eelarvele; väljendab lisaks heameelt seose üle liidu väärtuste austamise ja eelarve täitmise vahel ning kutsub komisjoni üles aktiivselt jälgima, kuidas liikmesriigid seda põhimõtet järgivad***, ning võtma rikkumise korral kiireid meetmeid***;

Muudatusettepanek 27

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 50

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
50. nõuab jõuliste õigusriigi tagamise vahendite konsolideerimist, mis tugineks taaste- ja vastupidavusrahastu praegustele tingimuslikkuse sätetele ning ühissätete määruse horisontaalsetele eeltingimustele; toonitab, et õigusriigi kaitsmise vahendite kohaldamisel on vaja palju suuremat läbipaistvust ja järjekindlust ning et Euroopa Parlamendi rolli selliste meetmete kohaldamisel ja kontrollimisel tuleb tugevdada; rõhutab lisaks, et õigusriigi põhimõtte rikkumiste hindamisel liikmesriikides on vaja vahendite järjekindlust;	50. nõuab jõuliste õigusriigi tagamise vahendite, mis katavad õigusriigi ma muud liidu väärtused, konsolideerimist, mis tugineks taaste- ja vastupidavusrahastu praegustele tingimuslikkuse sätetele, ühissätete määruse***[1a]*** horisontaalsetele eeltingimustele ja vastavatele finantsmääruse sätetele, ning nõuab, et need vahendid kataklsid kogu ELi eelarvet ja välistaksid kõigi instrumentide puhul igasuguse tagasilanguse; toonitab, et õigusriigi kaitsmise vahendite kohaldamisel on vaja palju suuremat läbipaistvust ja järjekindlust ning et Euroopa Parlamendi rolli selliste meetmete kontrollimisel tuleb tugevdada; rõhutab lisaks, et õigusriigi põhimõtte rikkumiste hindamisel liikmesriikides on vaja vahendite järjekindlust;
	[1a] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus-

ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.6.2021, lk 159), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj.

Muudatusettepanek 28

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 51

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
51. tuletab meelde, et õigusriigi tingimuslikkuse määruses on sätestatud, et kui valitsuse suhtes kohaldatakse ***sanktsioone***, ei tohiks vahendite lõplikke saajaid ELi vahenditest saadavatest hüvedest ilma jätta; on veendunud, et ***see säte*** ei ole seni ***tõhus olnud***, ning rõhutab, kui oluline on kohaldada ***arukat tingimuslikkusel põhinevat lähenemisviisi, et*** valitsuse ***tegevuse eest ei karistataks toetusesaajaid***; ***kutsub komisjoni üles uurima ka muid viise***, ***kuidas*** tagada, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, kodanikuühiskond ja muud toetusesaajad saaksid jätkuvalt kasutada liidu rahalisi vahendeid juhtudel, kui riikide valitsused rikuvad õigusriigi põhimõtet, ilma et see nõrgendaks määruse kohaldamist;	51. tuletab meelde, et õigusriigi tingimuslikkuse määruses on sätestatud, et kui valitsuse suhtes kohaldatakse ***mehhanismi***, ei tohiks vahendite lõplikke saajaid ELi vahenditest saadavatest hüvedest ilma jätta; on ***kindlalt*** veendunud, et ***seda sätet*** ei ole seni ***piisavalt kohaldatud***, ning rõhutab, kui oluline on kohaldada ***tingimuslikkuse mehhanismi, et kaitsta toetusesaajaid*** valitsuse ***tegevusest tulenevate karistuste eest***; ***nõuab tungivalt, et komisjoni esildaks konkreetsed meetmed***, ***millega*** tagada, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, kodanikuühiskond ja muud toetusesaajad saaksid jätkuvalt kasutada liidu rahalisi vahendeid juhtudel, kui riikide valitsused rikuvad õigusriigi põhimõtet, ilma et see nõrgendaks määruse kohaldamist;

Muudatusettepanek 29

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 51 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	51a. tunnistab ühissätete määruse horisontaalsete eeltingimuste olulist rolli põhiõiguste harta süstemaatilise kohaldamise tagamisel; rõhutab vajadust tugevdada järelevalve- ja

	hindamismehhanisme nende tingimuste praktilise täitmise parandamiseks, tagades suurema läbipaistvuse ja sidusrühmade osaluse järelevalvekomitees;

Muudatusettepanek 30

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 55

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
55. väljendab heameelt soopõhiste kulutuste jälgimise metoodika väljatöötamise üle ja on seisukohal, et saadud kogemusi tuleks järgmises mitmeaastases finantsraamistikus kohaldada; rõhutab ühtlasi vajadust kliimamuutuse ja elurikkuse küsimuste integreerimise metoodikate märkimisväärse täiustamise järele;	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 31

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 56 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	56a. tunnistab, kui oluline on selge seireraamistik horisontaalsete ja valdkondadevaheliste ELi eesmärkide jaoks ning selle tagamine, et rahastamisvahendid on kavandatud nende eesmärkide saavutamiseks; võtab teadmiseks komisjoni püüdlused selliste horisontaalsete prioriteetide jälgimise ja aruandluse parandamiseks, kuid nõuab nende meetmete lõpuleviimiseks tugevamaid kaitsemeetmeid ja selgemaid vahe-eesmärke; nõuab tihedamat seost väljamaksete ja tulevaste rahastamisvahendite eesmärkide saavutamise vahel, sealhulgas ennetavaid meetmeid, et vähendada meetmete lõpule viimata jätmise ohtu;

Muudatusettepanek 32

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 56 b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	56b. kutsub komisjoni üles looma ELi horisontaalsete prioriteetide seire- ja hindamisraamistiku; rõhutab, kui olulised on usaldusväärsed tulemuslikkuse seire- ja hindamisraamistikud, et jälgida investeeringute osakaalu horisontaalsete eesmärkide saavutamisel; kutsub komisjoni üles tugevdama oma pühendumust parema õigusloome põhimõtetele, tagamaks, et tulevaste rahastamisvahenditega saavutataks mõõdetavaid tulemusi;

Muudatusettepanek 33

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 57

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
57. nõuab, et 2027. aasta järgseks perioodiks eraldataks algusest peale piisavalt rahalisi ja inimressursse, et liidu institutsioonid, organid ja detsentraliseeritud asutused saaksid tagada tulemusliku ja tõhusa poliitika kujundamise, elluviimise ja täitmise tagamise, meelitada jätkuvalt ligi parimaid inimesi kõigist liikmesriikidest, tagades seeläbi geograafilise tasakaalu, ning et neil oleks tegutsemisruum muutuvate oludega kohanemiseks;	57. ***tuletab meelde, et tõhus Euroopa avalik haldus on avalik hüve;*** nõuab, et 2027. aasta järgseks perioodiks eraldataks algusest peale piisavalt rahalisi ja inimressursse, et liidu institutsioonid, organid ja detsentraliseeritud asutused saaksid tagada tulemusliku ja tõhusa poliitika kujundamise, elluviimise ja täitmise tagamise ***ning liidu finantshuvide kaitse***, meelitada jätkuvalt ligi parimaid inimesi kõigist liikmesriikidest, tagades seeläbi geograafilise tasakaalu, ning et neil oleks tegutsemisruum muutuvate oludega kohanemiseks;

Muudatusettepanek 34

Resolutsiooni ettepanek

Punkt 59

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
59. rõhutab, et alginvesteeringud koostalitlusvõimelisesse IT-taristusse ja andmekaevesse ***võivad kaasa*** tuua ka pikemaajalise kulude kokkuhoiu ning oluliselt parandada poliitika elluviimist ja kulutuste jälgimist;	59. ***rõhutab, et nõuetekohase juhtimise korral võib digiteerimine teha avaliku halduse tõhusamaks, usaldusväärsemaks ja turvalisemaks, aidates samal ajal kaitsta ELi finantshuve; rõhutab, et suurem keskendumine tulemuslikkusele nõuab tugevamat seireraamistikku ja selliste IT-vahendite nagu EDES ja ARACHNE mõjusat kasutamist, et suurendada läbipaistvust, andmepõhist seiret ja juhtimist 2027. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku raames;*** rõhutab, et alginvesteeringud koostalitlusvõimelisesse IT-taristusse ja andmekaevesse ***on oluline eeltingimus liidu finantshuvide kaitse peamiste komponentide rakendamiseks järgmises mitmeaastases finantsraamistikus ning toonitab, et need võivad*** tuua ***kaasa*** ka pikemaajalise kulude kokkuhoiu ning oluliselt parandada poliitika elluviimist ja kulutuste jälgimist; ***kutsub komisjoni üles suurendama digivahendite koostalitlusvõimet ELi vahendite järelevalveks ja auditeerimiseks ning pakkuma tuge ja vahendeid ELi vahendite haldamisse kaasatud avaliku halduse töötajate digioskuste parandamiseks nii ELis kui ka liikmesriikides;***

Muudatusettepanek 35

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 59 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	59a. rõhutab, et ELi institutsioonide ja organite küberturvalisuse alane valmisolek on kasvavate ohtude tõttu ebapiisav, tehes nad üha keerukamate küberrünnete suhtes haavatavaks; juhib tähelepanu ühise õigusraamistiku

puudumisele, ebapiisavatele ressurssidele ja koolitusele, ebavõrdsetele investeeringutele küberturvalisusse ning lünkadele turvaintsidentide alases koostöös ja teabevahetuses; tuletab meelde määruse (EL, Euratom) 2023/2841[1a] põhjenduse 14 ja artikli 6 lõike 7 tähtsust ning kutsub komisjoni üles jätkama piisavate investeeringute tegemist küberturvalisusse, et saavutada pikaajaline soovituslik eesmärk, milleks on vähemalt 10 % kõigist IT-kulutustest; kutsub komisjoni üles i) kehtestama siduvad küberturvalisuse eeskirjad kõigile ELi institutsioonidele ja asutustele, ii) suurendama CERT-EU ja ENISA vahendeid, iii) tõhustama institutsioonidevahelist koostööd, iv) seadma prioriteediks vähem küberküpsete üksuste toetamise ning v) tagama töötajatele ja otsustajatele kohustusliku küberturvalisuse alase koolituse; rõhutab ka vajadust parandada intsidentidest teatamist ja koordineerimist, et tugevdada ELi üldist kübervastupidavusvõimet;

[1a] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2023. aasta määrus (EL, Euratom) 2023/2841, millega nähakse ette meetmed küberturvalisuse ühtlaselt kõrge taseme tagamiseks liidu institutsioonides, organites ja asutustes, (ELT L, 2023/2841, 18.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2841/oj).

Muudatusettepanek 36

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 60

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
60. rõhutab, et järgmine mitmeaastane finantsraamistik tuleb kavandada nii, et see lihtsustaks ***toetusesaajate elu***, ühtlustaks võimaluse korral reegleid ja vähendaks	60. rõhutab, et järgmine mitmeaastane finantsraamistik tuleb kavandada nii, et see lihtsustaks ***menetlusi vahendite lõplike saajate jaoks, arendaks edasi***

tarbetut bürokraatiat ning seda tuleb rakendada inimestele võimalikult lähedal;	***digiteerimist***, ühtlustaks võimaluse korral reegleid ja vähendaks tarbetut bürokraatiat ning seda tuleb rakendada inimestele võimalikult lähedal; ***on arvamusel, et bürokraatia vähendamine ja mõjus eelarvekontroll võivad käia käsikäes; nõuab seetõttu, et liidu vahendite finantsjärelevalvet tuleks korraldada sünkroniseerituma ja digitaliseeritud aruandlussüsteemi kaudu, et tugevdada finantsjärelevalvet, võimaldada täiustatud andmeanalüüsi, tuvastada riskinäitajad ja toetada liikmesriike võrdlevate hinnangute koostamist;***

Muudatusettepanek 37

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 61

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
61. nõuab tõelist lihtsustamist kattuvate eesmärkide, erinevate rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide ja eri õigusnormide puhul, mis reguleerivad aspekte, mis peaksid olema eri programmide lõikes ühtsed; on seisukohal, et hinnang selle kohta, millised kuluprogrammid tuleks lisada järgmisesse mitmeaastasesse finantsraamistikku, peab põhinema eespool nimetatud aspektidel, vajadusel keskenduda kulutuste tegemisel selgelt määratletud poliitikaeesmärkidele ja iga programmi strateegilisel sekkumisloogikal;	61. nõuab tõelist lihtsustamist kattuvate eesmärkide, erinevate rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide ja eri õigusnormide puhul, mis reguleerivad aspekte, mis peaksid olema eri programmide lõikes ühtsed; on seisukohal, et hinnang selle kohta, millised kuluprogrammid tuleks lisada järgmisesse mitmeaastasesse finantsraamistikku, peab põhinema eespool nimetatud aspektidel, vajadusel keskenduda kulutuste tegemisel selgelt määratletud poliitikaeesmärkidele ja iga programmi strateegilisel sekkumisloogikal; ***juhib tähelepanu sellele, et pettuste ja väärkasutuse vältimiseks tuleb tagada läbipaistvus ja seda parandada tsentraliseeritud, reaalajas ja avalikult kättesaadava andmebaasi kaudu, mis sisaldab kõiki ELi vahendite saajaid, sealhulgas ühtekuuluvus- ja põllumajandusfondide vahendite lõplikke saajaid;***

Muudatusettepanek 38

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 61 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	61a. väljendab tõsist muret Euroopa Kontrollikoja 2023. aasta aruandes[1a] esitatud järelduse pärast, et ELi kulutuste veamäär on tõusnud 5,6 %-le kogueelarvest; toonitab Euroopa Kontrollikoja hoiatust, et Euroopa võla suurenemine avaldab ELi eelarvele üha suuremat survet; nõuab tungivalt, et komisjon kaaluks põhjalikult Euroopa Kontrollikoja järeldusi ja rakendaks täielikult nii kontrollikoja aasta- kui ka eriaruannete soovitusi, et suurendada ELi eelarvekulutuste tõhusust, läbipaistvust ja sellega seotud aruandekohustust;
	[1a] Euroopa Kontrollikoja aastaaruanne eelarveaasta 2023 kohta.

Muudatusettepanek 39

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 61 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	61a. on veendunud, et lisaks tugevatele kontrollimehhanismidele tuleks järgmises mitmeaastases finantsraamistikus pöörata erilist tähelepanu menetluste edasisele lihtsustamisele taotlejate ja/või toetusesaajate, eelkõige väiksemate toetusesaajate jaoks; on arvamusel, et komisjoni dereguleerimise prioriteete peaksid mõistma ka ELi rahaliste vahendite taotlejad; kordab, et selline lihtsustamine ei tohiks kahjustada piisavat kontrolli, usaldusväärset finantsjuhtimist ja läbipaistvust;

Muudatusettepanek 40

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 62

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
62. rõhutab, et lihtsam eelarve peab olema ka läbipaistvam eelarve, mis võimaldab kulutusi paremini kontrollida ja vähendab topeltrahastamise ohtu; toonitab, et programmide mis tahes vähendamist tuleb tasakaalustada eelarve palju üksikasjalikuma jaotusega eelarveridade kaupa, erinevalt mõnest praeguses mitmeaastases finantsraamistikus tehtud programmide ühendamisest, nagu naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“, mis on näide, mida ei tohi järgida; nõuab seetõttu piisavalt üksikasjalikku jaotust eelarveridade kaupa, et võimaldada nõuetekohast aruandekohustust ja tagada, et otsuste tegemisel iga-aastases eelarvemenetluses oleks mõte;	62. rõhutab, et lihtsam eelarve peab olema ka läbipaistvam eelarve, mis võimaldab kulutusi paremini kontrollida ja vähendab topeltrahastamise***, väärkasutamise ja pettuse*** ohtu***, kahjustamata ELi rahaliste vahendite omavahelist vajalikku täiendavust***; toonitab, et programmide mis tahes vähendamist tuleb tasakaalustada eelarve palju üksikasjalikuma jaotusega eelarveridade kaupa, erinevalt mõnest praeguses mitmeaastases finantsraamistikus tehtud programmide ühendamisest, nagu naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“, mis on näide, mida ei tohi järgida; nõuab seetõttu piisavalt üksikasjalikku jaotust eelarveridade kaupa, et võimaldada nõuetekohast aruandekohustust ja tagada, et otsuste tegemisel iga-aastases eelarvemenetluses oleks mõte;

Muudatusettepanek 41

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 62 b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	62b. rõhutab eelkõige topeltrahastamise ohtu, mis suureneb kuludega sidumata rahastamisel põhinevate vahendite kasutuselevõtuga ja on suurem, kui sarnaste meetmete ja tegevuste rahastamiseks sama ajavahemiku jooksul kasutatakse ELi eri rahastamisprogramme, millel on erinevad rakendamismudelid, reeglid ning juhtimis- ja aruandlusraamistikud; kutsub komisjoni üles reegleid ning

	juhtimis- ja aruandlusraamistikke ühtlustama; rõhutab vajadust hoida ära topeltrahastamine, määrates eelnevalt selgelt kindlaks, milliseid meetmeid millistest rahastamisvahenditest võib rahastada; rõhutab sellega seoses uuesti suurenenud vajadust teha topeltrahastamine kindlaks ühtse integreeritud ja koostalitlusvõimelise teabe- ja seiresüsteemi kaudu, nagu on ette nähtud finantsmääruses;

Muudatusettepanek 42

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 62 c (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	62c. peab kahetsusväärseks, et komisjon lükkas tagasi soovitused selgitada topeltrahastamise määratlust kuludega sidumata rahastamise mudelites ja tugevdada kontrollinõudeid; on seisukohal, et riskide mõjusaks maandamiseks tuleb tegeleda nii kulude kui ka tulemuslikkuse mõõtmetega; nõuab tungivalt, et komisjon vormistaks ametlikult minimaalsed kontrollinõuded ja tagaks nende järjepideva kohaldamise toetusesaajate tasandil, et kaitsta ELi vahendeid ja tõhustada seiret kõigis liikmesriikides;

Muudatusettepanek 43

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 62 d (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	62d. tunnistab, et kuna taaste- ja vastupidavusrahastu ning kuludega sidumata rahastamise mudelid on keerukad, on tähtis rahastamisprogramme ja -vahendeid omavahel koordineerida; kutsub

komisjoni üles tegelema nende probleemidega 2027. aasta järgses mitmeaastases finantsraamistikus ennetavalt, luues tugevad andmejagamismehhanismid ja ühtlustades aruandlust rahastamisvahendite lõikes, et tugevdada seiret ja vastutust;

Muudatusettepanek 44

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 62 e (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	62e. kutsub komisjoni üles reformima auditimehhanisme, et tugevdada Euroopa Kontrollikoja rolli mitmeaastase finantsraamistiku programmide rakendamisel ja suhtluses riiklike auditeerimisasutustega, keskendudes ajastusele, saadud kogemustele ja subsidiaarsusele;

Muudatusettepanek 45

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 62 f (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	62f. kutsub komisjoni üles suurendama mitmeaastase finantsraamistiku läbipaistvust ja kodanike teadlikkust sellest, kogudes ja luues reaalajas üldsusele kättesaadava digitaalse tulemustabeli, milles kirjeldatakse üksikasjalikult vahendite eraldamist, projektide eesmärke, tulemusi ja lõplikke toetusesaajaid;

Muudatusettepanek 46

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 62 g (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	62g. märgib, et eelarvekontrollikomisjon uurib, kas on olemas üksikasjalikku lobitööd sisaldavad toetuslepingud, mida rahastatakse mitmeaastase finantsraamistiku LIFE programmist; märgib, et komisjon võttis vastu suunised liidu õigusaktide ja poliitika väljatöötamise, rakendamise, järelevalve ja jõustamisega seotud rahastamistegevuse kohta, selgitades, et rahastamine on kooskõlas ELi õigustikuga, märkides samas, et see võib ohustada liidu mainet; kutsub komisjoni üles tagama ELi vahendite lõplike saajate täieliku läbipaistvuse eri poliitikavaldkondades ning vaatama läbi kõik muud mitmeaastase finantsraamistiku programmid, et tagada nende vastavus komisjoni võetud meetmetele;

Muudatusettepanek 47

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 63

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
63. kordab oma pikaajalist seisukohta, et kõik ELi tasandi kulutused tuleks lisada eelarvepädevate institutsioonide pädevusvaldkonda; nõuab seetõttu (osaliselt) eelarveväliste vahendite, nagu kliimameetmete sotsiaalfondi, innovatsioonifondi ja moderniseerimisfondi või nende õigusjärglaste täielikku eelarvesse kandmist;	63. kordab oma pikaajalist seisukohta, et kõik ELi tasandi kulutused tuleks lisada eelarvepädevate institutsioonide pädevusvaldkonda; nõuab seetõttu (osaliselt) eelarveväliste vahendite, nagu kliimameetmete sotsiaalfondi, innovatsioonifondi ja moderniseerimisfondi või nende õigusjärglaste täielikku eelarvesse kandmist***, et tagada parlamendi järelevalveõigus ja kontrollikoja auditeerimisõigus***; ***kordab üleskutset, et***

	avaliku auditi volitused tuleks anda igat liiki ELi poliitika rahastamise suhtes, sh sealhulgas väljaspool ELi õigusraamistikku;

Muudatusettepanek 48

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 63 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	63a. nõuab, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus võetaks kasutusele automaatsed parandusmeetmed, eelkõige juhtudel, kui riiklikes kontrollimehhanismides tuvastatakse tõsiseid puudusi; kutsub komisjoni üles kohaldama sellistel juhtudel ranget lähenemisviisi ja peatama viivitamata rahastamise, kui struktuursed ja püsivad puudused ohustavad ELi eelarve usaldusväärset finantsjuhtimist, kaitstes sellega liidu finantshuve; rõhutab sellise süsteemi hoiatavat mõju ja juhib sellega seoses tähelepanu netofinantskorrektsioonidele, mis kaitsevad ELi finantshuve ja toovad asjaomasele liikmesriigile kaasa otsese kahju; nõuab piisavaid sisesuuniseid kindlamääraliste finantskorrektsioonide kohta liikmesriikide kontrollisüsteemides, sealhulgas tulemuspõhistes vahendites esinevate puuduste korral; nõuab tungivalt, et komisjon pööraks rohkem tähelepanu kindlamääraliste finantskorrektsioonide kasutamisele süsteemsete rikkumiste korral, et liidu finantshuve paremini kaitsta; rõhutab, kui oluline on tegeleda sissenõudmismehhanismide puudustega, et tagada õigusnormide eiramise nõuetekohane kindlakstegemine ja haldamine; rõhutab vajadust lisada tulevastesse rahastamisvahenditesse jõulised sissenõudmist käsitlevat sätted ja kaitsemeetmed, et maandada lõpule viimata meetmete, topeltrahastamise või

ebaseadusliku tegevusega seotud riske;

Muudatusettepanek 49

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 63 b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	63b. kutsub komisjoni üles esitama üksikasjalikku, läbipaistvat ja avalikult kättesaadavat teavet tuvastatud õigusnormide vastaselt tehtud kulutuste ja nende parandamiseks võetud meetmete kohta; rõhutab, et piisav ja läbipaistev aruandlus on tulemusliku seire ja vastutuse jaoks hädavajalik; rõhutab tungivat vajadust viia väljamaksed kooskõlla vahe-eesmärkide ja eesmärkide saavutamisega selliste vahendite raames nagu taaste- ja vastupidavusrahastu; rõhutab vajadust tõhustatud mehhanismide järele, et tagada topeltrahastamise vältimine, eelkõige lihtsustatud rahastamismudelite puhul, nagu kuludega sidumata rahastamine, laiendades auditite ulatust nii, et need hõlmaksid nii kulude kui ka tulemuslikkuse mõõdet;

Muudatusettepanek 50

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 63 d (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	63d. taunib ELi rahaliste vahendite eraldamist õigusriigi tingimuslikkuse mehhanismi kohase menetlusega seotud liikmesriigile, hoolimata märkimisväärsetest puudustest kohtusüsteemi sõltumatuses ja korruptsioonivastases raamistikus; nõuab tungivalt, et komisjon tagaks ELi rahaliste vahendite tegeliku jõudmise

	elanikkonnani; kutsub komisjoni üles peatama kõigi tema käsutuses olevate vahendite abil süstemaatiliselt ELi rahaliste vahendite eraldamine õigusriigi põhimõtte tõsiste ja püsivate rikkumiste, korruptsiooni, ELi vahendite väärkasutamise või struktuursete ja püsivate puuduste korral, mis ohustavad ELi eelarve usaldusväärset finantsjuhtimist;

Muudatusettepanek 51

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 64

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
64. juhib tähelepanu sellele, et traditsiooniliselt ei ole mitmeaastane finantsraamistik olnud kavandatud kriisidele reageerimise või paindlikkuse loogikaga, vaid pigem on selle peamine eesmärk olnud tagada investeeringute prognoositavus keskpikas perspektiivis; rõhutab, et kiiresti muutuvas poliitilises, majanduslikus ja sotsiaalses kontekstis ei ole selline lähenemisviis enam sobiv; nõuab, et järgmisesse mitmeaastasesse finantsraamistikku oleks ette nähtud piisav kriisidele reageerimise suutlikkus;	64. juhib tähelepanu sellele, et traditsiooniliselt ei ole mitmeaastane finantsraamistik olnud kavandatud kriisidele reageerimise või paindlikkuse loogikaga, vaid pigem on selle peamine eesmärk olnud tagada investeeringute prognoositavus keskpikas perspektiivis; ***tuletab meelde, et seetõttu on ELi finantsmaastik killustunud, kuna vahenditel on erinevad rahastamisallikad ja juhtimiskord;*** rõhutab, et kiiresti muutuvas poliitilises, majanduslikus ja sotsiaalses kontekstis ei ole selline lähenemisviis enam sobiv; nõuab, et järgmisesse mitmeaastasesse finantsraamistikku oleks ette nähtud piisav kriisidele reageerimise suutlikkus; ***rõhutab, et kuigi kriisidele reageerimine on äärmiselt oluline, tuleb seda teha täielikus kooskõlas läbipaistvusnõuetega ning kiireloomulistel asjaoludel kasutusele võetud vahendid tuleks kavandada nii, et neisse oleksid integreeritud rahaliste vahendite väljamaksmise hindamise kriteeriumid; nõuab kõigi 2027. aasta järgses mitmeaastases finantsraamistikus (uuesti) kasutusele võetud rahastamisvahendite piisavat eelnevat hindamist, keskendudes***

	nende ülesehitusele, vajalikkusele ja kooskõlale ELi eesmärkidega; nõuab täielikku parlamentaarset kontrolli eelarveväliste vahendite ja erifondide üle, millega tagatakse, et kõik ELi kulutused allutatakse demokraatlikule järelevalvele ja ükski rahastamisvahend ei jää parlamentaarse kontrolli alt välja;

Muudatusettepanek 52

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 67

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
67. toonitab, et mitmeaastases finantsraamistikus peab igas rubriigis olema piisav varu tagamaks, et on võimalik lisada programmitöö perioodil kokku lepitud uusi vahendeid või kulueesmärke, ilma et see vähendaks muude poliitiliste eesmärkide rahastamist või kahjustaks kriisidele reageerimise suutlikkust;	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 53

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 67 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	67a. märgib, et eri programmidel ja projektidel võib olla erinev rakendamise ajakava; hoiatab liiga koormavate halduskohustuste eest, mis on seotud selliste programmide või projektide muutmisega; toonitab, et rahastamiseesmärgid peavad olema paindlikud, et tagada rahaliste vahendite ümberjaotamine juhul, kui neid kavandatud projekti jaoks ei kasutata (põhimõte „kasuta või kaota“);

Muudatusettepanek 54

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 69 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	69a. rõhutab, et ELi kriisidele reageerimise mehhanismid on toonud esile lüngad järelevalves, vastutuses ja pikaajalises planeerimises; nõuab tungivalt, et komisjon suurendaks läbipaistvust ja tulemuste jälgimist, tagades ühtlustatud näitajad ja reaalajas järelevalve; rõhutab vajadust tugevama parlamentaarse kontrolli järele kriisifondide üle ja selgemate tingimuste järele, et viia erakorralised meetmed kooskõlla ELi pikaajaliste strateegiliste eesmärkidega;

Muudatusettepanek 55

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 71 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	71a. nõuab sellega seoses mitmeaastase finantsraamistiku eelarve lühendamist seitsmelt aastalt viiele aastale, et suurendada paindlikkust ja aruandekohustust ning olla rohkem sünkroonis ELi institutsioonide volitustega;

Muudatusettepanek 56

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 71 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	71a. on seisukohal, et kavandatud märkimisväärseid muudatusi ja lihtsustusi silmas pidades on eriti vaja kohandada finantsmäärust 2027. aasta järgse

mitmeaastase finantsraamistiku raames täiesti uue tööviisiga ja seda paralleelselt mitmeaastase finantsraamistiku määruse vastuvõtmisega; ootab, et komisjon tagaks järgmise mitmeaastase finantsraamistiku, sealhulgas kuluprogrammide kooskõla (uuesti sõnastatud) finantsmäärusega; rõhutab sellega seoses uuesti sõnastatud finantsmääruses kehtestatud nõuet, et komisjon ja liikmesriigid tagaksid ELi eelarve täitmisel põhiõiguste harta järgimise ja austaksid ELi lepingu artiklis 2 sätestatud liidu alusväärtusi;

Muudatusettepanek 57

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 72 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	72a. kutsub komisjoni üles keskenduma 2027. aasta järgses mitmeaastases finantsraamistikus mitte ainult väljunditele ja kuludele, vaid ka tulemustele ja saavutustele, ning panema suuremat rõhku piiriülesele ELi lisaväärtusele; hoiatab poliitiliste eesmärkide lõimimise eest tulemuspõhisesse süsteemi, mis eeldab keskendumist tulemustele ja saavutustele;

Muudatusettepanek 58

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 72 b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	72b. on seisukohal, et igasugune üleminek tulemuspõhisemale lähenemisviisile peab põhinema selgel ja usaldusväärsel tulemusraamistikul, kus ELi kulutused on taotletavate eesmärkidega selgelt seotud, ning seda nii eelhinnangute alusel kui ka tagantjärele

tegelike kulude põhjal, ja et see tuleks komisjoni edu- ja tulemusaruannetes selgelt esile tuua; on seisukohal, et see peaks kajastuma 2027. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku õiguslikes alustes, et komisjon saaks seda teavet liikmesriikidelt koguda;

Muudatusettepanek 59

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 75

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
75. juhib tähelepanu sellele, et kui järgmises mitmeaastases finantsraamistikus soovitakse kohaldada taaste- ja vastupidavusrahastu sarnast rakendamismudelit, tuleks parandada taaste- ja vastupidavusrahastu peamised puudused, kaasates piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused alates kavandamisest kuni rakendamiseni kohapõhise ja mitmetasandilise juhtimise lähenemisviisi kaudu, tagades investeerimisprojektide piiriülese mõõtme, keskendudes pigem tulemustele ja mõjule kui väljunditele, tagades täieliku läbipaistvuse seoses liidu rahaliste vahendite lõppsaajatega ning kaitstes parlamendi rolli seadusandja, eelarvepädeva institutsiooni ja eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsioonina ning täitevvõimu üle järelevalve teostajana;	75. juhib tähelepanu sellele, et kui järgmises mitmeaastases finantsraamistikus soovitakse kohaldada taaste- ja vastupidavusrahastu sarnast rakendamismudelit, tuleks parandada taaste- ja vastupidavusrahastu peamised puudused, ***võimaldades paindlikumat programmitöö raamistikku, mis tagab tugevad avaliku hanke ja sihttoetuste menetlused, kohaldades partnerluse põhimõtet,*** kaasates piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused ***ning muud asjaomased sidusrühmad*** alates kavandamisest kuni rakendamiseni kohapõhise ja mitmetasandilise juhtimise lähenemisviisi kaudu, tagades investeerimisprojektide piiriülese mõõtme ***ning piiriülesed projektid ise***, keskendudes pigem tulemustele ja mõjule kui väljunditele, tagades ***tulemuslikkuse mõõtmiseks vajalike andmete kättesaadavuse ja ühtse kontrollijälje,*** täieliku läbipaistvuse seoses liidu rahaliste vahendite lõppsaajatega ning kaitstes parlamendi rolli seadusandja, eelarvepädeva institutsiooni ja eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsioonina ning täitevvõimu üle järelevalve teostajana; ***tuletab meelde, kui oluline on vahe-eesmärkide ja eesmärkide selge määratlemine;***

Muudatusettepanek 60

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 75 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	75a. on seisukohal, et läbipaistvus on keskse tähtsusega tagamaks, et ELi vahendid on eesmärgipärased ning jõuavad ettenähtud lõplike toetusesaajateni ja/või vahendite saajateni; rõhutab vajadust teha kindlaks kõigi ELi vahendite tegelikud lõplikud toetusesaajad ja anda nende kohta aru, et säilitada üldsuse usaldus ja võimaldada parlamendil täita eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutava institutsioonina tulemuslikult oma rolli; kordab muret taaste- ja vastupidavusrahastu vahendite lõpliku saaja komisjoni- ja liikmesriikidepoolse tõlgenduse pärast, mis ei ole kooskõlas REPowerEU läbirääkimistel saavutatud kokkuleppega, ning on seisukohal, et ministeeriume, avaliku sektori asutusi või muid avaliku sektori hankijaid ei saa nimetada taaste- ja vastupidavusrahastu vahendite lõplikeks saajateks; väljendab ka muret kontrollikoja järelduste pärast seoses riskiga korduvaid eelarvekulusid eeskirjadevastaselt rahastada ja topeltrahastada, mis ei ole kooskõlas taaste- ja vastupidavusrahastu õigusliku alusega; rõhutab, et tugev mehhanism topeltrahastamise ärahoidmiseks ja vastutuse tagamiseks tuleb keskselt integreerida kõigisse rahastamisvahenditesse ja seda tuleb kõigi rahastamisvahendite suhtes kohaldada, eelkõige taaste- ja vastupidavusrahastu ning kuludega sidumata rahastamise rakendamismudeli raames;

Muudatusettepanek 61

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 75 b (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	75b. kordab oma seisukohta, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning asjaomaste sidusrühmade kaasamine on järgmise mitmeaastase finantsraamistiku mis tahes riikliku lähenemisviisi kavandamisel ja rakendamisel keskse tähtsusega;

Muudatusettepanek 62

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 75 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	75a. võtab teadmiseks komisjoni kavatsuse pöörata rohkem tähelepanu ELi eelarve tulemuspõhisele täitmisele, mis eeldab hoolikat valikut ja rahastamiseesmärkidega selgelt seotud näitajate määratlemist, tuginedes põhjalikele eelnevatele mõjuhinnangutele, järelevalvele ja järelhindamistele; on arvamusel, et iga üleminek taaste- ja vastupidavusrahastul põhinevale tulemuspõhisele lähenemisviisile eeldab selle rakendamisel kindlaks tehtud probleemide, mida komisjoni on tunnistanud, käsitlemist, kusjuures muul juhul ei saa seda kavana kasutada; märgib, et need probleemid hõlmavad piiratud vastutust ja piiratud ülevaadet ELi tasandi normide ja määruste järgimisest ELi vahendite kasutamisel, piiratud läbipaistvust vahendite lõplike saajate osas, piiratud ELi lisaväärtust eelkõige piiriüleste projektide piiratud arvu tõttu ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, eelkõige kohalike ja piirkondlike omavalitsuste piiratud

kaasamist vahendi kavandamisse ja rakendamisse; nõuab jätkuvat ja suuremat keskendumist tulemuslikkusele, mis aga ei tohiks toimuda kontrolli ja usaldusväärse finantsjuhtimise arvelt; rõhutab vajadust tsentraliseeritumate, integreeritumate ja suurema koostalitlusvõimega IT-lahenduste järele, et automatiseerida aruandlust ning tagada andmete usaldusväärsus ja täpsus täiendavat halduskoormust tekitamata; rõhutab, kui oluline on jälgida uue mitmeaastase finantsraamistiku kulude korrektsust, et võidelda väärkasutuse ja pettuste vastu; on seetõttu arvamusel, et isegi kui minnakse üle rohkem tulemustele ja mõjule keskenduvale süsteemile, tuleb kulude korrektsust kontrollida; rõhutab, et liidu finantshuvide täieliku kaitse tagamine tulemuspõhise eelarvestamise raames eeldab auditeerimis- ja kontrollinõuete hoolikat tasakaalustamist liikmesriikidele ja toetusesaajatele langeva halduskoormusega; juhib tähelepanu sellele, et ühtse auditi lähenemisviisi rakendamine ning ühtse kontaktpunkti olemasolu komisjonis liikmesriikide ja Euroopa Kontrollikoja jaoks, näiteks FENIX, võimaldaks vähendada halduskoormust, konsolideerides ja koordineerides ühtlasi auditikohustusi;

Muudatusettepanek 63

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 75 c (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	75c. rõhutab, et liikmesriikide jaoks on vaja kohandatud lähenemisviise; peab äärmiselt oluliseks, et komisjon säilitaks tugeva horisontaalse lähenemisviisi, et vältida liidu poliitika n-ö riigistamist, mille tulemus oleks 27 riiklikku lähenemisviisi, mis koos ei moodusta liidu

	lähenemisviisi, ja see, et liikmesriike koheldaks sarnastes küsimustes erinevalt; märgib, et senine kogemus riiklike taaste- ja vastupidavuskavadega ei ole olnud positiivne, sest kättesaadavate andmete puudumise või võrreldamatuse tõttu ei ole alati olnud võimalik kvantifitseerida iga liikmesriigi panust ELi eesmärkide täitmisse ning suuremaid liikmesriike, kellel on rohkem eelarvevahendeid, on koheldud erinevalt väiksematest liikmesriikidest, kelle eelarved on tagasihoidlikumad; on seisukohal, et parlament tuleks kaasata selliste riiklike lähenemisviiside kindlaksmääramisse;

Muudatusettepanek 64

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 75 d (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	75d. märgib, et liikmesriikidel ei ole otsese eelarve täitmise raames rakendatavate tulemuspõhiste vahendite puhul kohustust teatada pettusekahtlustest rikkumisjuhtumite haldamise süsteemi (IMS) kaudu, nii nagu seda nõutakse jagatud eelarve täitmise raames kasutavate vahendite puhul; kutsub komisjoni üles kõrvaldada see teabepuudus tulevaste tulemuspõhiste vahendite puhul, nõudes kas IMSi kasutamist või määrates kindlaks uued aruandluskohustused, mis annaksid ELi tasandi pettustevastase võitluse organisatsioonidele juurdepääsu liikmesriikidelt saadud teabele;

Muudatusettepanek 65

Resolutsiooni ettepanek
Alapealkiri 6 a (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Pikaajaline eelarve, millega näidatakse tulemuslikkust

Muudatusettepanek 66

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 75 e (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	75e. võtab teadmiseks komisjoni soovi seada 2027. aasta järgne mitmeaastane finantsraamistik tugevamale tulemuspõhisele alusele; võtab teadmiseks praegusest ja eelmisest mitmeaastasest finantsraamistikust saadud kogemused tulemusraamistike kohta, mille puhul tuli tulemused kindlaks määrata, neid mõõta ja neist aru anda; tuletab meelde kontrollikoja aruandeid, milles vaadeldi tulemusraamistikke vastavuse või tulemuslikkuse seisukohast ning leiti korduvalt sarnaseid puudusi, olenemata poliitikavaldkonnast; tuletab meelde, et see puudutas tulemusnäitajate ja/või eesmärkide puudulikku määratlemist, kättesaadavate tulemusandmete puudumist näitajate või eesmärkidega seotud saavutuste mõõtmiseks, tulemusandmete halba kvaliteeti ja andmete esitajate (nt liikmesriigid) vahelise võrreldavuse puudumist; kutsub komisjoni üles käsitlema neid küsimusi 2027. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku tulemuslikkuse seire- ja hindamisraamistikus, mis on seotud komisjoni poliitiliste prioriteetidega, pidades samal ajal silmas liikmesriikide, sidusrühmade ja projektiarendajate võimalikke kulusid ja halduskoormust;

Muudatusettepanek 67

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 75 f (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	75f. mõistab, et näitajate ja/või eesmärkide määratlemine ja kokkuleppimine komisjoni ja liikmesriikide vahel eeldab läbirääkimisi ja võib seetõttu viia politiseeritud kompromissideni; on mures, et see võib põhjustada liikmesriikide, eelkõige suuremate ja väiksemate liikmesriikide erinevat kohtlemist; rõhutab siiski, kui olulised on eelnevalt kokku lepitud selged ja mõõdetavad määratlused, kuna sellest sõltub kogu rakendusprotsessi tulemus; rõhutab seetõttu vajadust need selged ja mõõdetavad näitajad ja/või eesmärgid eelnevalt määratleda; märgib, et näitajaid ja eesmärke saab määratleda eri tasanditel, sealhulgas sisendi, väljundi, tulemuste ja mõju alusel, ning liidu tegevuse tegeliku panuse mõõtmine on eri tasanditel erinev, kusjuures sisenditel ja väljunditel on suhteliselt tugev seos, samal ajal kui tulemusi ja saavutusi on raskem omistada liidu poliitikale; rõhutab, et 2027. aasta järgses mitmeaastases finantsraamistikus on vaja kehtestada metoodika, et teha kindlaks seos liidu poliitika raames rakendatud meetmete ning täheldatud tulemuste ja mõju vahel; rõhutab vajadust ühtlustada määratlused kõigis liidu poliitikavaldkondades ning sellest tulenevalt vajadust tulemuslikkuse mõjusa seire- ja hindamisraamistiku järele;

Muudatusettepanek 68

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 75 g (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	75g. on seisukohal, et tulemusandmete kindlaksmääramine ja määratlemine pärast näitajate ja eesmärkide kehtestamist on tehnilisem tegevus, mis eeldab 2027. aasta järgses mitmeaastases finantsraamistikus märkimisväärseid parandusi; rõhutab, et nii olemasolevad kui ka uued tulemusandmed peaksid olema täpsed ja järjepidevad, et vältida tarbetut halduskoormust ja tagada liikmesriikide vaheliste andmete võrreldavus; kutsub komisjoni üles kasutama täielikult ära Eurostatis ja Teadusuuringute Ühiskeskuses kättesaadavaid andmeid ja teadmisi; kutsub komisjoni üles tegema enne 2027. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku algust kindlaks näitajate ja eesmärkide lähtealused;

Muudatusettepanek 69

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 75 h (uus)

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	75h. märgib, et tulemuspõhiste vahendite puhul, kus maksed põhinevad eelnevalt kindlaks määratud näitajate/eesmärkide saavutamisel, on äärmiselt oluline kontrollida, kas need eesmärgid on tegelikult saavutatud; on seisukohal, et kokkulepitud kontrollimehhanismid võivad anda selguse meetmete ja tulemuste kohta, mis on vajalikud, et teha kindlaks, kas eesmärk on saavutatud ja kas sellega seotud makset on võimalik teha; tuletab meelde, et saavutuste kontrollimisel tuleb igakülgselt konsulteerida kõigi asjaomaste komisjoni talitustega ja protsessi dokumenteerida;

Muudatusettepanek 70

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 78

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
78. toonitab, et seni on liidu eelarvest olnud vaja tagasi maksta üksnes NGEUga seotud intresse ***ning et*** alates 2028. aastast tuleb eelarvest ka kapitali tagasi maksta; rõhutab, et NGEU kapitali- ja intressimaksete kogukulud on prognooside kohaselt alates 2028. aastast ligikaudu 20–30 miljardit eurot aastas;	78. ***väljendab muret selle pärast, et laenukohustuste jääk oli 2023. aasta lõpus 458,5 miljardit eurot, mis moodustab 2,7 % ELi SKPst;*** toonitab, et seni on liidu eelarvest olnud vaja tagasi maksta üksnes NGEUga seotud intresse***,*** ***kuid*** alates 2028. aastast tuleb eelarvest ka kapitali tagasi maksta; rõhutab, et NGEU kapitali- ja intressimaksete kogukulud on prognooside kohaselt alates 2028. aastast ligikaudu 20–30 miljardit eurot aastas; ***märgib, et suurem võlg teeb liidu eelarve intressimäärade tõusu suhtes haavatavamaks; rõhutab seetõttu, et uusi laene tuleks nii palju kui võimalik vältida;***

Muudatusettepanek 71

Resolutsiooni ettepanek
Alapealkiri 13

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Pikaajaline eelarve, millel on piisavad vahendid ***ja*** mida rahastatakse kestlikult	Pikaajaline eelarve, millel on piisavad vahendid***,*** mida rahastatakse kestlikult ***ja kaitstakse tulemuslikult***

Muudatusettepanek 72

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 82

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
82. toonitab, et nagu eespool kirjeldatud, on 2027. aasta järgsed eelarvevajadused märkimisväärselt suuremad kui 2021.–2027. aasta mitmeaastasele finantsraamistikule eraldatud summad; rõhutab seetõttu, et liit	82. toonitab, et nagu eespool kirjeldatud, on 2027. aasta järgsed eelarvevajadused märkimisväärselt suuremad kui 2021.–2027. aasta mitmeaastasele finantsraamistikule eraldatud summad; rõhutab seetõttu, et liit

suudab lahendada eesseisvaid märkimisväärseid probleeme ja saavutada oma poliitilised eesmärgid üksnes juhul, kui järgmisele mitmeaastasele finantsraamistikule eraldatakse ***suurenevate eelarvevajaduste rahuldamiseks*** vajalikud vahendid;	suudab lahendada eesseisvaid märkimisväärseid probleeme ja saavutada oma poliitilised eesmärgid üksnes juhul, kui järgmisele mitmeaastasele finantsraamistikule eraldatakse ***liidu ees seisvate probleemide lahendamiseks*** vajalikud vahendid;

Muudatusettepanek 73

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 84

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
84. ***kordab, et liidu eelarve jaoks on vaja kestlikku ja vastupidavat tulu; juhib tähelepanu õiguslikult siduvale tegevuskavale uute omavahendite kasutuselevõtmiseks institutsioonidevahelises kokkuleppes, milles Euroopa Parlament***, ***nõukogu*** ja ***komisjon kohustusid võtma kasutusele piisavad uued omavahendid, et katta vähemalt NGEU võla tagasimaksmine***;	84. ***on mures asjaolu pärast***, et liidu ***võlg kasvab jätkuvalt ja suur osa sellest kasvust on tingitud ajutisest rahastamisvahendist NGEU***; ***on mures, et suurenenud võlal ja sellega seotud suurematel intressikuludel on ELi fiskaalstabiilsusele pikaajalised tagajärjed, kuna see võib suurendada finantssurvet ja vähendada suutlikkust reageerida tulevastele probleemidele või investeerida peamistesse strateegilistesse valdkondadesse; julgustab komisjoni uurima võimalusi üldise võlakoormuse vähendamiseks***;

Muudatusettepanek 74

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 86

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
86. kutsub komisjoni üles kavandama ajakohastatud eelarvet, milles keskendutakse uutele kulutustele ja mis on ajendatud vajadusest õigluse, suurema lihtsustamise, väiksema halduskoormuse ja suurema läbipaistvuse järele, sealhulgas tulude poolel; toonitab, et praegused tagasimaksed ja korrektsioonid aeguvad automaatselt praeguse mitmeaastase	86. kutsub komisjoni üles kavandama ajakohastatud eelarvet, milles keskendutakse uutele kulutustele ja mis on ajendatud vajadusest õigluse, suurema lihtsustamise ***ja digiteerimise***, väiksema halduskoormuse***, pettustevastase kaitse*** ja suurema läbipaistvuse järele, sealhulgas tulude poolel***; juhib tähelepanu sellele, et lihtsustamist ei ole võimalik saavutada kontrolli- ja aruandlustegevuse arvelt***

finantsraamistiku lõpus;	***ning see peaks käima käsikäes pettuste avastamise ja nendest teatamise tõhusate süsteemidega;*** toonitab, et praegused tagasimaksed ja korrektsioonid aeguvad automaatselt praeguse mitmeaastase finantsraamistiku lõpus;

Muudatusettepanek 75

Resolutsiooni ettepanek
Punkt 88

Resolutsiooni ettepanek	*Muudatusettepanek*
88. rõhutab Euroopa Parlamendi pühendumust täita täielikult oma rolli kogu protsessi vältel; on veendunud, et mitmeaastane finantsraamistik peaks olema suunatud alt üles ja põhinema sidusrühmade ulatuslikul kaasamisel; rõhutab lisaks, et mitmeaastast finantsraamistikku käsitlevate ettepanekute eel on kolme institutsiooni vahel vaja strateegilist dialoogi;	88. rõhutab Euroopa Parlamendi pühendumust täita täielikult oma rolli kogu protsessi vältel; on veendunud, et mitmeaastane finantsraamistik peaks olema suunatud alt üles ja põhinema ***kõigi asjaomaste*** sidusrühmade ***ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste*** ulatuslikul kaasamisel; rõhutab lisaks, et mitmeaastast finantsraamistikku käsitlevate ettepanekute eel on kolme institutsiooni vahel vaja strateegilist dialoogi; ***rõhutab, et kõik mitmeaastase finantsraamistiku üle peetavates läbirääkimistes osalevad ELi institutsioonid peavad tagama kõrged läbipaistvus- ja aruandlusstandardid;***

LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD, KELLELT RAPORTÖÖR SAI SISENDMATERJALI

Arvamuse raportöör kinnitab oma ainuvastutusel, et ei saanud mingit sisendmaterjali üksuselt või isikult, kes tuleks kodukorra I lisa artikli 8 kohaselt käesolevas lisas ära märkida.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	18.3.2025
Lõpphääletuse tulemus	+: 22 –: 6 0: 2
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Georgios Aftias, Arno Bausemer, Gilles Boyer, Olivier Chastel, Caterina Chinnici, Tamás Deutsch, Dick Erixon, Daniel Freund, Gerben-Jan Gerbrandy, Niclas Herbst, Monika Hohlmeier, Virginie Joron, Kinga Kollár, Giuseppe Lupo, Marit Maij, Claudiu Manda, Csaba Molnár, Fidias Panayiotou, Jacek Protas, Julien Sanchez, Jonas Sjöstedt, Carla Tavares, Tomáš Zdechovský
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Maria Grapini, Erik Marquardt, Bert-Jan Ruissen, Annamária Vicsek
Lõpphääletuse ajal kohal olnud parlamendiliikmed kodukorra art 216 lg 7 alusel	Andrzej Halicki, Valentina Palmisano, Georgiana Teodorescu

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

22	+
ECR	Bert-Jan Ruissen, Georgiana Teodorescu
NI	Fidias Panayiotou
PPE	Georgios Aftias, Caterina Chinnici, Andrzej Halicki, Niclas Herbst, Monika Hohlmeier, Jacek Protas, Tomáš Zdechovský
Renew	Gilles Boyer, Olivier Chastel, Gerben-Jan Gerbrandy
S&D	Maria Grapini, Giuseppe Lupo, Marit Maij, Claudiu Manda, Csaba Molnár, Carla Tavares
The Left	Jonas Sjöstedt
Verts/ALE	Daniel Freund, Erik Marquardt

6	-
ECR	Dick Erixon
ESN	Arno Bausemer
PfE	Tamás Deutsch, Virginie Joron, Julien Sanchez, Annamária Vicsek

2	0
PPE	Kinga Kollár
The Left	Valentina Palmisano

Kasutatud tähised:
+ : poolt
- : vastu
0 : erapooletu